

Ngày nhận bài: 12/12/2025; Ngày thẩm định: 09/01/2026; Ngày duyệt đăng: 15/3/2026.

MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ ĐẶT RA TRONG CÔNG TÁC HUẤN LUYỆN, BỒI DƯỠNG NGHIỆP VỤ PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY, CỨU NẠN, CỨU HỘ HIỆN NAY

Đại úy, ThS TRINH THẾ TUẤN

Khoa Nghiệp vụ cơ bản, Trường Đại học PCCC

*Tác giả liên hệ: Trinh Thế Tuấn (Email: trinthethetuant34@gmail.com)

Tóm tắt: Huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ về phòng cháy, chữa cháy (PCCC), cứu nạn, cứu hộ (CNCH) là một nhiệm vụ có ý nghĩa quan trọng trong công tác phòng ngừa và xử lý các vụ cháy, nổ, tai nạn, sự cố. Bài viết tập trung khái quát những quy định của pháp luật có liên quan; trên cơ sở đó, đề xuất một số giải pháp góp phần tổ chức hiệu quả công tác huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ về PCCC&CNCH thời gian tới.

Từ khoá: Huấn luyện, bồi dưỡng; phòng cháy, chữa cháy; cứu nạn, cứu hộ.

Abstract: Training and professional development in fire and rescue (F&R) constitute an important task in preventing and responding to fires, explosions, accidents, and emergency incidents. This article provides an overview of relevant legal regulations and, based on this, proposes several solutions to enhance the effectiveness of training and professional development activities in F&R over the coming period.

Keywords: Training, professional development; fire; rescue.

1. Luật PCCC&CNCH được Quốc hội ban hành ngày 29/11/2024 và có hiệu lực thi hành kể từ ngày 01/7/2025. Theo đó, có nhiều quy định mới, nội dung mới đã được luật hóa thành các quy định mang tính quy phạm; Luật cũng đã bãi bỏ nhiều quy định, thủ tục hành chính không còn phù hợp với thực tiễn, trong đó có các quy định và thủ tục về công tác huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC, CNCH. Cụ thể: (1) Bãi bỏ thủ tục hành chính cấp, cấp đổi Chứng nhận huấn luyện nghiệp vụ PCCC, CNCH; (2) Bãi bỏ quy định cơ sở kinh doanh dịch vụ PCCC được huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC. Đồng thời, Luật PCCC&CNCH, các văn bản hướng dẫn thi hành đã sửa đổi, bổ sung một số nội dung cụ thể như sau:

Về đối tượng huấn luyện, bồi dưỡng: Bổ sung đối tượng phải huấn luyện, bồi dưỡng là Chủ tịch, Phó Chủ tịch UBND cấp xã, trưởng thôn, tổ trưởng dân phố, người thực hiện kiểm tra về PCCC tại cơ sở, người đã đăng ký tham gia hoạt động PCCC, CNCH

tình nguyện, đối tượng khác có nhu cầu (khoản 1 Điều 45 Luật PCCC&CNCH).

Nghị định số 136/2020/NĐ-CP quy định nội dung huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH chung, thời gian huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ kéo dài (huấn luyện từ 48 giờ - 72 giờ; bồi dưỡng từ 24 giờ - 32 giờ), dẫn đến khi tổ chức thực hiện có một số bất cập: Nội dung chung chung, không phù hợp với một số đối tượng (như: Đội Dân phòng có đặc điểm khác với Đội PCCC cơ sở), thời gian thực tế trong 8 giờ nhưng phải ghi là 48 giờ trong chứng nhận, mặt khác qua kiểm tra thực tế người được huấn luyện còn chưa nắm vững kiến thức, kỹ năng. Để bảo đảm việc huấn luyện đi vào thực chất, phù hợp với từng đối tượng, giảm thủ tục hành chính và tạo thuận lợi cho tổ chức, cá nhân, tại Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 của Chính phủ đã sửa đổi bổ sung quy định cụ thể về huấn luyện, bồi dưỡng phù hợp với từng đối tượng. Theo đó, nội dung

huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC, CNCH được chia thành 4 phần: Quy định của pháp luật về PCCC&CNCH; kiến thức, kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy, thoát nạn, cứu nạn, cứu hộ (Điều 28 Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 của Chính phủ). Giảm thời gian huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ theo từng đối tượng, ví dụ đối với thành viên đội dân phòng giảm từ 16h đến 24 giờ còn 8 đến 12 giờ (Điều 29 Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 của Chính phủ)

Về thẩm quyền huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ, đã bổ sung thẩm quyền của cơ sở đào tạo về PCCC, CNCH và phân định rõ đối tượng thuộc thẩm quyền huấn luyện của từng cơ quan (Khoản 3, Khoản 4, Điều 45 Luật PCCC&CNCH, Điều 30 Nghị định số 105/2025/NĐ-CP và Khoản 2, Điều 13 Thông tư số 36/2025/TT-BCA). Theo đó:

Cơ sở đào tạo về PCCC, CNCH huấn luyện nghiệp vụ cho người được phân công thực hiện kiểm tra về PCCC tại các cơ sở thuộc nhóm 1 Phụ lục II kèm theo Nghị định số 105/2025/NĐ-CP (đây là đối tượng bắt buộc, theo đó, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an các địa phương cần hướng dẫn cơ sở thuộc nhóm 1 Phụ lục II Nghị định số 105/2025/NĐ-CP, đăng ký với cơ sở đào tạo về PCCC, CNCH để huấn luyện cho người được phân công thực hiện công tác kiểm tra về PCCC thuộc phạm vi quản lý); Thực hiện huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ cho Chủ tịch, Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp xã và cho các đối tượng thuộc thẩm quyền của Cục Cảnh sát PCCC&CNCH khi có đề nghị; bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH cho người được phân công thực hiện kiểm tra về PCCC tại các cơ sở thuộc nhóm 1 Phụ lục II kèm theo Nghị định số 105/2025/NĐ-CP khi có đề nghị;

Cục Cảnh sát PCCC&CNCH huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ cho đối tượng thuộc cơ quan Đảng, nhà nước ở trung ương khi có đề nghị.

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an các địa phương huấn luyện nghiệp vụ cho đối tượng quy định tại Khoản 1, Điều 45 Luật PCCC&CNCH khi có đề nghị, trừ người được phân công thực hiện kiểm tra về PCCC tại cơ sở thuộc nhóm 1 Phụ lục II kèm theo

Nghị định số 105/2025/NĐ-CP do cơ sở đào tạo về PCCC, CNCH huấn luyện; bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC, CNCH cho đối tượng quy định tại Khoản 1, Điều 45 Luật PCCC&CNCH khi có đề nghị. Trường hợp huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ cho cá nhân thuộc cơ sở do UBND cấp xã quản lý, Trưởng thôn, Tổ trưởng Tổ Dân phố, thành viên Đội Dân phòng thì Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH chủ trì, phối hợp với Công an cấp xã tổ chức thực hiện.

Ủy ban nhân dân cấp xã, cơ sở, cá nhân đăng ký với cơ quan, đơn vị có thẩm quyền huấn luyện quy định tại Khoản 2, Điều 13 Thông tư số 36/2025/TT-BCA để tổ chức huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ cho đối tượng thuộc phạm vi quản lý.

Cơ quan Công an sau khi tiếp nhận đăng ký huấn luyện của các tổ chức, cá nhân: tổng hợp danh sách, tổ chức thành các lớp theo từng nhóm đối tượng; bố trí địa điểm, nơi tổ chức huấn luyện, bồi dưỡng phù hợp để thuận tiện về thời gian, đi lại cho đối tượng được huấn luyện, bồi dưỡng; thực hiện huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ, kiểm tra và có văn bản thông báo kết quả huấn luyện, bồi dưỡng cho cơ quan, tổ chức, cá nhân đã tham gia huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ (Điểm c, Khoản 3, Điều 13 Thông tư số 36/2025/TT-BCA)

Thời hạn huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ và chuyển tiếp Chứng nhận huấn luyện nghiệp vụ PCCC&CNCH:

Theo quy định tại Khoản 4, Điều 29 Nghị định số 105/2025/NĐ-CP thời hạn huấn luyện nghiệp vụ PCCC&CNCH là 05 năm một lần, bồi dưỡng định kỳ hàng năm.

Quy định chuyển tiếp: Theo quy định tại khoản 4 Điều 46 Nghị định số 105/2025/NĐ-CP: Chứng nhận huấn luyện đã được cấp theo Nghị định số 136/2020/NĐ-CP (thời hạn 5 năm) còn hạn, sau khi hết hạn phải huấn luyện lại theo Nghị định số 105/2025/NĐ-CP; Chứng nhận huấn luyện theo Nghị định 50/2024/NĐ-CP (không có thời hạn), sau 05 năm kể từ ngày cấp chứng nhận, người đó phải huấn luyện theo quy định tại Nghị định số 105/2025/NĐ-CP. Cơ sở có 01 người kiêm nhiệm các nhiệm vụ thì yêu cầu huấn luyện theo đối tượng có yêu cầu về nội dung huấn luyện lớn nhất.

Ngày 23/7/2025 Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đã ban hành Công văn số 2251/C07-P5, trong đó hướng dẫn địa phương phổ biến, quán triệt cho lãnh đạo, chỉ huy, cán bộ, chiến sỹ được phân công thực hiện công tác huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ để nắm và tổ chức thực hiện thống nhất, hiệu quả 08 bộ tài, gồm: (1) Tài liệu huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH dành cho Chủ tịch, Phó Chủ tịch UBND cấp xã (24 tiết); (2) Tài liệu huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH dành cho người đứng đầu cơ sở và người thực hiện nhiệm vụ PCCC&CNCH tại cơ sở (12 tiết); (3) Tài liệu huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH dành cho thành viên Đội PCCC&CNCH cơ sở (24 tiết); (4) Tài liệu huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH dành cho người làm việc trong môi trường nguy hiểm cháy, nổ hoặc thường xuyên tiếp xúc với chất, hàng hoá nguy hiểm về cháy, nổ (12 tiết); (5) Tài liệu huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH dành cho Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố và thành viên đội Dân phòng (12 tiết); (6) Tài liệu huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH dành cho người được phân công thực hiện kiểm tra PCCC tại cơ sở (32 tiết); (7) Tài liệu huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH dành cho thành viên Đội PCCC&CNCH chuyên ngành và người đã đăng ký tham gia hoạt động PCCC&CNCH tình nguyện (32 tiết); (8) Tài liệu huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH dành cho người điều khiển phương tiện giao thông và đối tượng khác có nhu cầu (12 tiết).

Đồng thời, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đã hướng dẫn, căn cứ khung chương trình, tài liệu, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an các địa phương xây dựng bài giảng phù hợp với đối tượng để thực hiện bồi dưỡng, huấn luyện hiệu quả, chất lượng; tổ chức huấn luyện, ra câu hỏi kiểm tra, tổ chức kiểm tra cho người đã được huấn luyện, chấm bài và ra thông báo kết quả huấn luyện (nêu rõ người có kết quả kiểm tra đạt/không đạt yêu cầu); có kế hoạch và tổ chức huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH cho 100% Chủ tịch, Phó Chủ tịch UBND cấp xã phụ trách công tác PCCC; Trưởng thôn, Tổ trưởng Tổ dân phố; thành viên Đội Dân

phòng; trường hợp cơ sở có 01 người, thực hiện các nhiệm vụ của người đứng đầu cơ sở, người thực hiện kiểm tra về PCCC, người thực hiện công tác PCCC&CNCH tại cơ sở. Việc huấn luyện nghiệp vụ PCCC&CNCH thực hiện cho người đứng đầu cơ sở (theo quy định đối tượng này phải huấn luyện đầy đủ các nội dung).

Những quy định của pháp luật và hướng dẫn thực hiện các nội dung, nhiệm vụ cụ thể của Cục Cảnh sát PCCC&CNCH về công tác huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC, CNCH cho thấy, cơ sở pháp lý và hướng dẫn trong tổ chức thực hiện công tác này cơ bản đã rõ ràng, cụ thể; qua đó tạo điều kiện thuận lợi để các cơ quan, đơn vị và cơ sở triển khai thực hiện hiệu quả quy định của pháp luật theo thẩm quyền, nhiệm vụ được giao.

2. Huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ là nhiệm vụ có vị trí, vai trò và ý nghĩa quan trọng trong phòng ngừa và xử lý hiệu quả cháy, nổ, tai nạn, sự cố. Vai trò cốt lõi của công tác này là chuyển hóa kiến thức pháp luật và kiến thức, kỹ năng PCCC, CNCH thành năng lực hành động và phản xạ thực tế của con người. Nó đóng vai trò then chốt trong việc nâng cao nhận thức phòng ngừa của cộng đồng và xây dựng tư duy chiến thuật cho lực lượng tại chỗ.

Huấn luyện giúp chuẩn hóa kỹ năng, đảm bảo sự đồng bộ trong tổ chức các hoạt động PCCC, CNCH và tối ưu hóa việc sử dụng các phương tiện, công nghệ hiện đại, nhằm bảo vệ tính mạng, sức khỏe của người dân và cán bộ, chiến sỹ; qua đó góp phần bảo toàn tài sản, duy trì sự ổn định xã hội và xây dựng một môi trường đầu tư, phát triển bền vững cho đất nước.

Thời gian tới, để tổ chức công tác huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC, CNCH đạt hiệu quả, các chủ thể được giao nhiệm vụ huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ và đối tượng được huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ cần chú ý một số nội dung sau:

Đối với cơ sở đào tạo PCCC, CNCH, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an các địa phương là những chủ thể được giao thực hiện công tác huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ về PCCC, CNCH cần tập trung làm tốt một số nội dung sau:

+ Tuân thủ và thực hiện nghiêm túc các quy định của pháp luật, hướng dẫn nghiệp vụ của Cục Cảnh sát PCCC&CNCH trong tổ chức thực hiện, nhất là nội dung, chương trình huấn luyện, bồi dưỡng; thời gian, phạm vi và phân công nhiệm vụ trong thực hiện công tác này;

+ Xây dựng quy trình huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC, CNCH nhằm thống nhất trong quá trình tổ chức triển khai thực hiện tại các đơn vị trực thuộc khi được giao nhiệm vụ này;

+ Xây dựng giáo án huấn luyện lý thuyết, giáo án thảo luận thực hành bảo đảm các nội dung về kiến thức pháp luật, kiến thức và kỹ năng về PCCC, CNCH được truyền đạt, huấn luyện, bồi dưỡng đúng theo hướng dẫn của Cục Cảnh sát PCCC&CNCH;

+ Linh hoạt, sáng tạo trong vận dụng các hình thức huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC, CNCH bảo đảm các nội dung được truyền tải đầy đủ, khoa học, lôi cuốn đối tượng được huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ;

+ Nghiên cứu, ứng dụng hiệu quả khoa học, công nghệ, công nghệ thông tin trong huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC, CNCH cho các đối tượng theo thẩm quyền pháp luật quy định. Theo đó, cần tăng cường đầu tư vào nghiên cứu, xây dựng các mô phỏng VR/AR tiên tiến để tạo ra môi trường huấn luyện thực nghiệm, cho phép đối tượng được huấn luyện, bồi dưỡng trải nghiệm và thu thập dữ liệu phản ứng từ các kịch bản cháy nổ, CNCH phức tạp nhất.

+ Nghiên cứu tích hợp kiến thức về phòng ngừa cháy, nổ, tai nạn, sự cố, kiến thức về các phản ứng hóa học của chất cháy, công nghệ thông tin,... vào giáo án huấn luyện để đội ngũ cán bộ, chiến sỹ có khả năng phân tích rủi ro một cách khoa học.

+ Nâng cao năng lực sư phạm và kỹ năng huấn luyện, bồi dưỡng thực hành chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ cho đội ngũ cán bộ, chiến sỹ, giảng viên tham gia huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC, CNCH.

+ Chủ động trong chuẩn bị và phối hợp với các cơ quan, đơn vị có liên quan chuẩn bị các điều kiện cần thiết về hội trường giảng lý thuyết và sân, bãi phục vụ thực hành huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC, CNCH; tạo điều kiện thuận lợi để giảng viên và đối tượng được huấn luyện, bồi dưỡng hoàn thành tốt mục tiêu đề ra.

- Đối với đối tượng được huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC, CNCH, cần chú ý một số nội dung cụ thể như sau:

+ Người đứng đầu cơ quan, tổ chức, cơ sở lập danh sách cử người đi huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC, CNCH theo đúng đối tượng, thành phần quy định tại Khoản 1, Điều 45 Luật PCCC&CNCH; tạo điều kiện thuận lợi để người được cử đi huấn luyện, bồi dưỡng hoàn thành tốt mục tiêu, chương trình đề ra; phối hợp với giảng viên chuẩn bị các điều kiện phục vụ và quản lý lớp huấn luyện, bồi dưỡng trong quá trình thực hiện;

+ Thực hiện nghiêm túc các quy định tại lớp huấn luyện, bồi dưỡng và yêu cầu của giảng viên trong quá trình thực hiện;

+ Chủ động hỏi, trao đổi với giảng viên những nội dung kiến thức, kỹ năng về chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ khi còn vướng mắc để được giải đáp kịp thời;

+ Tham gia học tập, kiểm tra, đánh giá kết quả huấn luyện nghiệp vụ PCCC, CNCH đầy đủ, nghiêm túc.■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Công an (2025), *Thông tư số 36/2025/TT-BCA ngày 15/5/2025 của Bộ Công an Quy định chi tiết một số điều của Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ và Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 của Chính phủ Quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ*, Hà Nội.

2. Cục Cảnh sát PCCC&CNCH (2025), *Công văn số 2251/C07-P3 ngày 23/7/2025 của Cục Cảnh sát PCCC&CNCH/v hướng dẫn thực hiện công tác huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC, CNCH*, Hà Nội

3. Chính phủ (2020), *Nghị định số 136/2020/NĐ-CP ngày 24/11/2020 của Chính phủ Quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật PCCC và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật PCCC*, Hà Nội.

4. Chính phủ (2025), *Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 của Chính phủ Quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ*, Hà Nội.

5. Quốc hội (2024), *Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ*, Hà Nội.